

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 25. oktobra 2018 - Leto XXVIII, št. 43

stran 2

Več kak petstau lidi po Vražji pauti

HVALEŽNA SEM TISTIM, ...
stran 3

»MUZIKA NE VISI V LUFTI, ...«
stran 5

DRUŽINSKO DREJVO
stran 8

Tau je tö en tau naše erbije

Hüdoga prej nej trbej zvati, ka se sam od sebe skaže, pravi-jo dostafart starejši lidgé po porabski vesnicaj. Vsakšo leto gnauk se gvüšno skaže, gda Slovenska zveza pa Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci organizirata Vražjo (vražžo) paut po kmični andovski goškaj. Pa nej samo hüdi (vrag), liki čaralice, šnjave ali skušnjave (mora), garaboncijaš, smrt pa žerjavci napunijo andovsko gauško, po steroy na tau soboto ojdí dosta lidi; mali, mladi pa starejši. Tistim, steri na te naučni pohod (gyalogtúra) pridejo, se tau trno vidi, če pa eške poslušajo, ka njim vodja pauti o nji guči pa tomači, razmejo tö, kak pa zakoj so tej liki (alakok) povezani z vörvanjom Slovincov v Porabji. Dapa pri več lidaj, steri ne pridejo na te program, sploy pri ništrni starejši lidaj, smo čüli, ka zakoj se trbej spravlati z vragami, čaralicami pa smrtjov, vej je pa tau bogokletno (istenkáromlás).

Tej lidgé samo tau pozabijo, ka so tej liki en tau naše dediščine, naše erbije. Človeka je vsigdar brigalo tisto, ka je bilau skrivnostno, ka si je s trejznov pametjov nej znau raztolmačiti, zatok so se v njegvoj fantaziji naraudili liki, povezani z onostranstvom ali pa tüdi nej. Od nji si je napravo štorije, stere je pripovejdo, tak so gratale pravljice, pripovejsti pa legende itt.

Kak od starišov erbamo izo pa zemlau, ranč tak erbamo njino mišljenje, vörvanje, vej pa ranč oni so tisti, steri te prpovejsti o čaralicaj pa vragaj nam tadale dajo. Gvüšno vsikši iz moje generacije ma v spomini večere, gda smo goškice lüpalí. O čem so se starejši največkrat tam pogučavali? Ka so pripovedjali? Tau, kak so čaralice zapelale moške ali kak so se v drugi kejp djale. Pa tau, kak je té pa té človek smrt srečo ... Na žalost, gnesden skurok nejga več naravni prilik, ka bi mlajši takšno pripovedjanje čüli, dapa dosta te štorij, pravljic pa pripovejsti je dolanapisano v knjigaj, stere je pomagala vödati Državna slovenska samouprava (Pripovedno izročilo Slovencev v Porabju.) Iz nji leko spoznamo, kak so naši starci razmišljali, v ka so vörvali, koga so se bodjali.

Tak mislim, eške itak baukše, če odijo naši lidgé (med njimi je dosti mladi pa mlajšov) po Vražji pauti v Andovcay in se spoznavajo z bitji naše slovenske fantazije, kak če déjo na nikše halloween partyje, steri pa rejsan nemajo nika sküpnoga z našo kulturo, z našo (nesnovno) kulturno erbijo.

Marijana Sukič

Več kak petstau lidi po Vražji pauti

Če bi mali Triglav v Andovcay emo oči, bi gvüšno začüdeno gledó 20. okrobra, gda se je kauli njega zbiraló prevnaugo lidi. Pa če smo v frtau sedmoj eške o tom gučali, ka je lani vejndrik več lüstva

tak vauski biu, ka si mogo skrb meti, nej ka bi sausedi ali tistomi, steri je pred tebov šeu, na nogau staupo. Več ali menje smo tolerantni bili pa se počakali na postajaj pa poslušali Karčina

le pa ga v kotli v vodau ličile. Dokeč so ga v vodej mele, je njegvi gazda v krčaj bijo. Čaralice so nas tak zapelale, ka so pohodniki mislili, ka več sami organizatorji ne vejo, gdetá vodi paut. Med drevami je smrt kosau brüsila, od nje so se lidgé v Porabji najbole bodjali pa so tau gučali, če se pri kakši hiši čuk oglasi, gvüšno pride po koga v hiši. Skušnjave ali šnjave (mora) so si sedle lidam na prsi pa so je dojklačile. Paut nas je pelala mimo staroga graubišča ali cintora, gde so se odpirali ništrni grobovi. Na konci pauti smo pa srečali vragé, stere je vodo sam Lucifer.

Pri porabski domačiji je po kakšoj 5 kilometrov dugoj pauti je male, mlade in malo starejše čako velki ogenj (kres), kauli steroga so eške dugo plesali vsi, najbole čaralice. Pod pete njim je špilo ansambel D-dur.

Vsi, steri so se notranaravnali, ka bi nas postršüvali na pohodi

bilau, smo malo po pau sedmoj vöri že vidli, ka smo se vujznili. Istina, ka bi težko ocenili, kelko nas se je stiskavalo na dvorišči andovske domačije, dapa gda nam je glavni organizator, predsednik Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva Andovci Karči Holec pravo, ka se je podpisalo kauli 400 lidi, smo že vedli, ka je prišlo letos na nočni pohod palajfli 500 lidi.

»Pobeg iz zgodovine v prihodnost – Po poti strpnosti/ Menekülés a történelemből a jövőbe – A tolerancia útján,« je naslov čezmejnoga projekta, pri sterom je partner andovsko Porabsko kulturno in turistično društvo, vodi ga občina Apače. V okviru toga projekta se je pripravo letošnji nočni pohod, ka bi na njegvi postajaj bole spoznali vsa tista bitja (lények), stere so najbole žive v domišljiji porabskoga človeka. Soorganizator pohoda je bila Zveza Slovencev na Madžarskem.

Pa buma smo na tom pohodi nücáli toleranco, vej pa kakoli dobro je bila paut pripravljena s strani organizatorov, je v gauški capaš večkrat

Holeca, gda je slovenski pa vogrski pripovejdo o bitjaj, stere so napunile kmično andovsko gauško. Srečali smo žerdjavce, düše tisti merarov, stere so zakunili, ka

Na pohod je prišlo prevnaugo lidi

so lagvo zmerili mejé, zatok so njine düše, kak mali plamenčki blaudile med tom pa drügim svejtom. Prauti so nam prišli garaboncijaši, dijaki črne šaule, steri so se lidgé po vasaj bodjali, vej pa če so jih nej ponidili s pijačo pa gestijom, so prej svoje velke knjige odprli pa zaprli pa stanad ves prišla velki viher ali toča. Na križpauti so nas počakale čaralice, stere so zapelale moške, če so pa najšle v blati stopaj, so ga vövreja-

Vražja paut je gratala v Porabji najbole množična prireditév, pa ka je najbole za pohvalit, ka na njau pride največ mladih pa mlade družine z mlajši. Leko, ka večina go tak doživlja, kak nikšno avanturo, dapa kak »stranski učinek« (mellékhatás) vseedno spoznajo en tau slovenskoga (porabskoga) ljudskoga verovanja.

Marijana Sukič
Foto: K. Holec
N. Vajda Nagy

Priznanje Pro cultura minoritatum Hungariae

Hvaležna sem tistim, steri so name mislili

Sekretarka Slovenske zveze Gyöngyi Bajzek je 13. oktobra v Budimpešti prejkvzela priznanje Pro cultura minoritatum Hungariae, ki ga vsako leto podelijo tistim pripadnikom narodnosti, steri dosta napravo za kulturo svoje manjšine. Priznanje sta prejela državni sekretar za verska in narodnostna vprašanja pri Uradu predsednika vlade Miklós Soltész in državna podsekretarka Ministrstva za človeške vire Katalin Victor Langer.

Življenjska paut Gyöngyi Bajzek, stera je doma z Gorenjoga Senika, se je malo »zasuknila«, vej se je pa po končani osnovni šoli najprva včila za medicinsko sestro. »Vsigdar sem rada med lidami bila, rada sem nastopala. Gda je do toga prišlo, ka kakšno profesijo si voodaberem, je nej bilau tak enostavno, nej bilau léko. Gez sem najprva stajla titi na turi-

Kak je povedala, potistom nji je eške itak nika falilo v življenji, potem pa kak če bi žitek tau sto, so go poiskali od slovenski oddaj na vogrski televiziji, ka bi

te začnile, gda je prišla v službo na Slovensko zvezo, liki dosta prva, že te, gda je na seničko šaulo ojdla. »Gez sem kak otrok znala gučati, znala sem

Odlikovanka Gyöngyi Bajzek z državnim sekretarjem Miklósem Soltéšom in državno podsekretarko Katalin Victor Langer

nücali sodelavca, dapa ta mora meti visoko izobrazbo. »Te sem se odlaučila, ka mo üšla študirat slovenščino v Sombotel na visoko šolo. Med tem, ka

narečje gučati, nejsem mejla problemov s tem, kamakoli je trbela titi, če smo šli v bralni tabor v Slovenijo, gez sem vsigdar zraven bila. Z našoga razreda, gda smo v šesti, sedmi, osmi razred ojdli, tak se spomnim, ka sem vsigdar sama ojdla na bralne tabore. Name je tau brigalo, name ja tau nikak vlejklo. Rada sem se družila, z gezikom sem nej mejla problemov. Sem že takrat sodelovala pri folklori, pri gledališki skupini, gez sem tau z dobrov volauv delala,« pravi Gyöngyi, na stero sta tistoga ipa, gda je v šaulo ojdla, najbola vplivala dva človeka. Dapa lübezen do slovenstva, do slovenske kulture je prinesla od daumi. »Pravla bi, ka identiteto, ka se čütim za Slovenko, sem delno prinesla od daumi.

Gda sem še v nižje razrede ojdla, je fejest vplivala namé učiteljica Margita Mayer, una je takrat mejla folkloro na šauli, kasneje pa moram omejnitü učitelja Jožefa Nemetä, on nas je včiu slovenščino pa zgodovino. On je furt, gda smo v bralne tabore ojdli, biu z nami kak mentor. Vsigdar je pozitivno vplival na nas. Furt je pravo, ka moramo ceniti tau, ka znamo. Gda smo šli na te tabore, vsigdar smo se nika nauvoga vcuj navčili, od tistoga sem vsigdar več vrejda bila. Tak mislim,

ka je namé najbola Jože Nemet vplival, on mi je vsigdar gučo, aj tau nesem tadale, aj dem, aj se včim.«

Gda je pred 14-imi lejtami prišla delat na Slovensko zvezo, je spejvala pri pevskom zbori Avgust Pavel na Gorenjom Seniki, plesala pri domanjoi folklornoj skupini pa špilala v Gledališki družini Nidrik-indrik. Za en čas je gratala mentorica folklorne skupine. »Gda že človek dugo-dugo dela, dugo se spravla z nečem pa se malo izobrazuje, pride do toga, ka že sam zna včiti. Gda slišim muziko, slišim ritem, že na pamet znam, kakšno koreografijo mamona tisto, kak moramo tau na oder postaviti.«

Gyöngyi pravi, ka pri seničkoj folklori majo dosta mladi, s sterimi trbej ovak delati kak gnauksveja. »Če vsikiš malo popisti pa če smo tolerantni do en drugega, itak leko rezultate dosegnemo.«

Za največšo razliko med svojo

jim tak gučim, ka nej. Kelko vejš, je tau tö dosta vrejdo. Zavolo toga demo po Sloveniji, vsigdar se včiš. Če nücaš gezik pa čüješ druge, vsigdar se nika nauvoga navčiš.«

Gyöngyi Bajzek, sprejme, ka se je svejt spremeniü, ka mladi majo zdaj več možnosti pa prilik, dapa iz njeni reči je itak čüti, ka rada dela z njimi, ka je rada ma. Vej, ka mora biti taša osebnost, na stero mladi poslušajo, stero baugajo. »Dapa tau néde iz ednoga dneva na drugi den, k tauma cajt trbej, ka te sprejmejo pa uvidijo, ka če do te poslüşali, se leko kaj doseže,« pravi sekretarka Zveze, stera si je s tejm tö zaslužila priznanje, ka telko lejt vözdři z mladimi.

Na pitanje, ka njej pomeni tau priznanje vsigdar nasmejana Gyöngyi (ali kak jo v Sloveniji poznajo Biserka) etak pravi: »Presenetilo me je, ka komi sem gez na pamet prišla, ka pri manjšini delam. Moje delovno mesto je

Gyöngyi v gorenjeseničkoj künji s tradicionalnim spajertom pri fotografiranji naslovnice Porabskoga kalendara

zem, tisto se mi je tö trno vidlo. Žau, tistoga leta so nej meli tega programa na srednji šauli. Potistim smo se doma z družinov tak odlaučili, ka mo šla za medicinsko sestro, ka je tau itak edna takšna profesija, ka go leko ponücaš. Štiri lejta sem ojdla v medicinsko srejdno šaulo, delala sem tüdi v bolnici, z lidami sem delala. Ka je tüdi nej tak enostavno. Če z lidami delaš, moraš meti edno mero, vsigdar moraš znati, ka kak moraš do lidi staupti, kak se moraš z lidami obnašati. Rada sem delala v tom poklici. Dosta človeški stvari sem se navčila.«

sem študirala, sem eške delala kak medicinska sestra pa sem delala za slovenske oddaje na vogrski televiziji. Samo nagnauk mi je tau vse dosta bilau, ka sem nej zmogla, pa sem televizijo te pistila. Gda sem šaulo končala, je biu en razpis na Slovenski zvezi, ka iščejo sodelavko. Pa se mi je prišikalo. Takratno sekretarko Klaro Fodor sem že poznala, ka sva vküper delali pri gledališki skupini. Tüdi ona me je osebo ziskala, če bi me tau delo zanimalo. Te sem pa mislila, ka se vösprobam.«

Njene aktivnosti, ka je delala pri slovenski skupinaj, so se nej

V nekdenešnji senički folklornoj skupini

generacijo in mladimi, s sterimi dela, vidi: »Tej mladi že malo ovak čütiyo do slovenstva, nemajo več navezaniosti, menje so navezani na identiteto, na našo kulturo. Dapa če nji je več v skupini, te majo občutek, ka vekšo mauč majo, te bole delajo. Če nji je menje, te se nikak bogijo. Gez tak čütim, kak če bi se nazajdržali, zatok ka ne vejo tak slovenski, se ne vejo tak izražati. Zavolo toga tak čütim, ka majo čütenje, ka so menje vrejdi. Nedo gučali, ka ne znajo pravilno slovenski. Gez

tö takše, ka delam za slovensko kulturo. Dobro vejim, ka gez za tau plačo dobim, dapa zvün toga dosta delam tüdi prostovoljno. Pri različni skupinaj, aj pa če kaj trbej organizirati. Ali gerkoli so me prosili za pomauč, če sem zmogla, sem vsigdar tam bila. Kak sem pravla, najprva me je tau presenetilo, ka sem sploj koma na pamet prišla. Tau mi je preveč dobro spadnilo, ka zame pomeni, ka vendar mama mojedelonekovrejdnost.«

Marijana Sukič

Foto: K.Holec

PREKMURJE

Puconci so slavili

Občina Puconci je že 21. paut proslavila svoj občinski svetek. Za datum so voodabrali 13. oktober, tau pa zatau, ka je biu 1781. leta na té den vödani tolerančni patent, steri je biu fundament za enakopravno delovanje vsej cerkvenih skupnosti. Strpnost pa je v toj gorički občini, v sterij vküper živejo evangeličani, katoliki in pripadniki binkoštno veroizpovedi, trno fontoška.

Slavnostni djileš občinske kotrige je biu glij na den občinskoga svetka. Slavnostni guč je mela ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek. Pravla je, ka je čüla, ka so v občini lidge najbole nej zadovolni s poštijo, stera pela skauz vesnic Gorica in Brezovci. »Tak vövidi, ka mo tau poštijo že brž, v leti ali dvej lejtaj, napravili bole varno za vse udeležence prometa. Cesto mo posodobili in napravili pločnik, pa tüdi posvejte in zriktali avtobusno postajališče. Rosag de za obnovo dau dva milijona evrov,« je obečala ministrica in ške cujdala, ka do sledkar ške zriktali poštijo v Lemerji, v Mačkovcaj pa naj bi napravili pločnik.

Tak, kak je šega, so na tom djileši raztalali tüdi priznanja. Tau delo sta opravila predsednica komisije za podelitev priznanj Tanja Marič in župan Ludvik Novak. Priznanje občine so daubili: Evgen Hodošek (za delo pri djagraj in v skupnosti), Majda Kuhar (za delo na likovnom področji) in Srečko Kalamar (direktor firme Goričanka). Zahvalno listino je daubilo društvo Prpraši, penezno nagrado v višini 500 evrov pa Turistično kulturno in športno društvo Pečarovci. Priznanje župana je šlo v roke Milovana Jakovljeviča iz Strukovec. Na konci je par reči spregučo ške župan Ludvik Novak. Odgovorne v Sloveniji je pazuvo, naj ne pozabijo na tiste kraje, steri so na raubi rosaga.

Silva Eöry

Predstavniki porabske skupnosti pri Borutu Pahorju

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je 18. oktobra, dan pred uradnim obiskom predsednika Madžarske Jánoša Áderja, sprejel na pogovor predstavnike slovenske narodne skupnosti na Madžarskem, ki so ga seznanili s položajem slovenske narodne skupnosti na Madžarskem in s svojimi pričakovanji.

Predsednik Pahor je izpostavil, da uradni obisk madžarskega predsednika sodi v okvir prizadevanj Slovenije, da z vsemi štirimi sosednjimi državami ohranja zgledne, urejene in iskrene prijateljske odnose. Sogovorniki so se strinjali, da so odnosi med državama prijateljski, z rednim in odprtim političnim dialogom na vseh ravneh. Prav dobri politični odnosi s sosednjo Madžarsko lahko namreč največ prispevajo k boljšim pogojem in naklonjenemu odnosu do slovenske narodne skupnosti.

Predstavniki slovenske narodne skupnosti so izrazili

zadovoljstvo, da se položaj slovenske narodne skupnosti v zadnjih letih izboljšuje, tako pri zagotavljanju njihovih pravic, ohranjanju slovenskega jezika in kulture, kot tudi pri financiranju dejavnosti narodne skupnosti. Še posebej so pozdravili priljubljenost, da lahko vodijo priprave razvojnega programa za Porabje kot posebnega pilotnega projekta. Ocenjujejo, da gre za pomembno priložnost za preboj v razvoju Porabja in pri tem pričakujejo nadaljnjo podporo tako madžarskih kot slovenskih oblasti. Izrazili so tudi pričakovanje, da bodo ob pomoči obeh držav vzpostavljeni ustrezni mehanizmi za spodbujanje investicij slovenskih podjetij v Porabju.

Zahvalili so se predsedniku republike, da v okviru meddržavnega dialoga spodbuja

Slovencev na Madžarskem, Martin Ropoš, predsednik Državne slovenske samouprave,

Predstavniki Porabcev na pogovorih pri predsedniku R Slovenije Borutu Pahorju

reševanje odprtih vprašanj, prepoznanih s strani manjšine, za zagotovitev nadaljnega razvoja skupnosti. Predsednik republike pa se je navzočim zahvalil za njihovo dosedanje uspešno delo in medsebojno vzorno sodelovanje.

Srečanja so se udeležili Jože Hirnök, predsednik Zveze

Erika Köleš Kiss, zagovornica Porabskih Slovencev v madžarskem parlamentu, Peter J. Česnik, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Robert Kokalj, veleposlanik RS na Madžarskem, in dr. Boris Jesih, generalni konzul RS v Monostru.

Vir: Urad predsednika

(ČRNI) KVADRATI V GALERIJ-CERKVI

Ob zadnji razstavi so zvrtili veliko lukenj v stene Galerije-cerkve, med drugim tudi generalni

v Depali vasi. Likovno akademijo je končal v Ljubljani, kjer je diplomiral leta 1981. Trenutno

sem novi svetovi znotraj znane sveta. Starogrški filozof Parmenid je trdil, da o nič ne

nekje na neulovljivi meji med materijo in iluzijo. Najpogostejše tako, da materija in iluzija za-

Umetnik Ignac Meden in predsednik društva SZEMLE na otvoritvi

Otvoritev se je udeležil tudi generalni konzul Boris Jesih (drugi z leve)

konzul R Slovenije Boris Jesih in predsednik društva SZEMLE Dávid Csomós. Umetnine Ignaca Medena – bilo jih je kakih 130 – so krasile snežno bele stene galerije.

Ignac Meden se je rodil leta 1951

živi in ustvarja na Goričkem. O njegovi umetnosti je umetnostni zgodovinar Robert Inhof zapisal:

»Svet, ki ga ustvari Meden, ni vzporedni svet ne simulator. Njegove slike –objekti so pov-

moremo govoriti drugače, kot da ga afirmiramo. Medenove stvaritve niso podobe nečesa, temveč so podobe nič. Kot takšne se njegove stvaritve vztrajno izmikajo vsebini in imenu, ki bi jih označevalo, saj obstajajo

menjata svoji mesti.«

Na otvoritvi Medenove razstave so poudarili, da želita Društvo SZEMLE in Generalni konzulat v prihodnje pripraviti več razstav slovenskih likovnih umetnikov.

L.R. Horváth

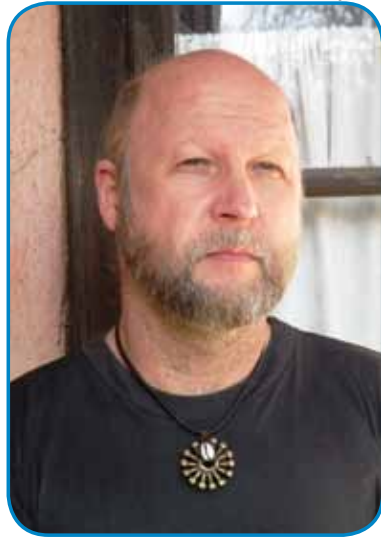
Tomaž Rauch - goslar, skladatelj, novinar ...

»MUZIKA NE VISI V LUFTI, LIKI JO DELAJO LIDGE«

V žitki Tomaža Raucha se skor vse vrti okoli muzike. Rojeni je biu na Jesenicaj, gda je biu star devet lejt so se z držino preselili v Tolmin. Po tistom, ka je leta 1990 diplomero na Akademiji za glasbo v Ljubljani, je delo kak urednik za komorno glasbo na Radioni Slovenija, leta 1992 (malo po tistom se je tudi preselo na Goričko, v vesnico Čikečko ves) pa se je podau na samostojno paut kak ustvarjalec na področji kulture. Leta 2016 je za izjemne dosežke na področji zberanja in ohranjanja slovenskoga ljudskega blaga v pesmi in besedi daubo Štrekljevo nagrado.

»Rejsan sam rojeni na Jesenicaj. Moja mati se je mela za Gorenjko, čiglij je po njeni žilaj tekla primorska krv, vej pa sta njeniva stariša v cajti fašizma vujšla na Gorenjsko. Moj oča pa je z Bele krajine. Gda sam biu star devet let,

vo sam tudi v več otroških in mladinskih pevskih zboraj. Včasih so me ponučali tudi pri folklorni skupinaj. Nej pa sam te ške znau, ka mo si

Tomaž Rauch

svoj vsakdanešnji krüj služo z muziko. Te sam ške tak brodo, ka če mo se z muziko poklicno spravlo, je nemo več

liki bole tak, ka je meu odprete oči in je reči, stere so se njemi ponūdile, vöponüco: »Škonik, steri me je včiu špilati na fude, je iz Tolmina odišo v Prekmurje, nauvi pa je prišo v Tolmin iz Prekmurja. Zanimivo je tudi, ka je moj prvi razrednik (osztályfőnök) v Tolmini biu Prekmur-rec, doma iz Tropovec. Z njim sam dosta po bregaj odo, gratala sva pajdaša in on me je prvo paut tudi pripelo v Prekmurje. Tü se mi je trno povidlo, in te sledkar, gda sam začno pre-mišlavati, ka neškem več živeti v varaši, sam začno iskati en stari ram. Na Primorskem in v Beli krajini je bilou preveč žlate, in te sam pravo, dem rajši v Prekmurje, tü mo meu največ mera. V tisti cajtaj se je v Prekmurji dalo ške za male peneze stari ram küpiti. Odlaučo sam se, ka mo rajši živo v starom rami, kak pa ka celi žitek zberan peneze za

tau, ka sam si kakšno ploščo ali knjigo küpo. V tistom cajti so me povabili tudi na slovenski nacionalni radio, ge sam biu šest let v službi. Samo te sam gorprišo, ka sam ges nej človek, steri bi kariero delo. Bole fontoška mi je osebná svoboda bila. Tisto, ka delam, me mora zanimati, in te je nikše delo nej žmetno. Te leko delam nauč in den, ka se gnesden tudi večkrat zgodi.« Oddaljeni zvočni svetovi je redna kedenska oddaja, stero pripravlja za Radio Slovenija. »V njoj predstavlam muziko iz celoga svejta, v povezavi z drugimi rečmi, vej pa muzika ne visi v lufti, liki jo delajo lidge. Ka se dela tiče, sam najbolje rad, če projekti pridejo k meni, ka mi jih nej trbej iskati,« je ške povedo Tomaž Rauch, steri piše (sklada) muziko za zборе, dela priredbe in avtorske skladbe. Tü in tam tudi ške sam staupi na oder, sploj v skupinaj, stere se z ljudsko muziko spravljajo. Pred leti je biu član skupine Trinajsto prase, gnesden pa rad dé na

Špilati zna več instrumentov

sma se z Jesenic preselili v Tolmin. Tam sam nekaj človek grato,« pravi sogovornik, steri je od štrtoga razreda naprej živo v tom malom primorskem varaši, steri leži med rekama Sočo in Tolminko: »Tam sam prvo paut prišo tudi v stik z ljudsko muziko. Gda sam biu star šest let, sam že na Jesenicaj začno oditi v glasbeno šaulo. Prva sam špilo na klavirске fude. Devet let glasbene šaule sam napravo. V Tolmini sam špilo na proslavaj in drugi prireditvaj, odo sam celau na tekmo vanja. Popej-

meu tak rad. Prva sam steu študerati arhitekturo, slovensčino ali angleščino. Dosta kisnau sam se te odlaučo, ka mo šau študerat na glasbeno akademijo. Ges sam nikdar nej biu kakši delavec, preveč reči me je zanimalo, ka bi cele dneve samo vado špilati. Zavolo toga je bila ljudska muzika tudi tak fajn, vej pa so pri njoj doste bole fontoški občutki in posluh kak tau, če flajšno vadiš.«

Tomaž Rauch pravi, ka se je v njegovom žitki dosta vsega zgaulo tak, ka je nej planero,

Med svojimi violinami

tau, ka mo leko zazido nauvoga.«

Čiglij velki varašov nema rad, so bila študentska leta v Ljubljani lepa. Že brz so ga povabili, ka je začno o muziki pisati za novine. Zatau ka je meu veliko zbirko plošč, je kak demonstrator pomago na fakulteti: »Že kak dejte sam v Tolmini vse peneze, stere sam daubo, rajši kak za gesti, ponüco za

pomauč Marko bandi. Tüdi na Porabje ma lepe spomine, vej pa je približno pred deseti leti pomago Jelki Pšajd pri pripravi glasbene zgoščenke z naslovom Že spunjeno, na steroj so senički pevci predstavili mrtveče in tudi druge ljudske naute iz Porabja.

Silva Eöry
Kejpi: Silva Eöry in osební arhiv Tomaža Raucha

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Pune so zamenice v Sopronu pa v Kőszegu

Lanjsko vino je še skur vse v bečkaj, tak ka nauve bečke morajo küpti za letošnje rekordno količino vina, ka se je vösprešalo v goricaj v Kőszegu pa Sopronu. K taumi aj tau razmimo, kak se je tau leko zgaulo, nazaj moramo titi v leto 2016. Tau je bilau tisto leto, gda je v goricah v Kőszegu 90 procentov grauzdja zmrznilo. Zavolo tau-ga so se pavri zbojali pa so leta 2017 na tejm bili, aj kak najbola pune baudejo bečke. Zavolo tau-ga so še plus grauzdje küpili, dapa lanjsko leto je ovak tü dobro bilau pa te tak se je leko zgaulo, ka skur dvakrat telko vina so dobili kak v drugi lejtaj. Tak so te s punimi bečkami čakali, kakšni pavv baude tau leto. Samo dve leti, od tistoga mau, gda je grauzdje zmrznilo, so trsti počivali, lani malo se je pavv pokazo, dapa reden pavv so letos dobili pavri. Tauma bi se vsakši fejt veselijo, dapa baja je v tejm, ka v zamenici so pune bečke, zato ka so lani samo sploj malo vina leko odali. Tau je pa zato tö, ka lüstvo menje vina pije. Pred desetimi lejti je eden človek 33 litrov vina spijo, tau je zdaj samo 24 litrov. Pa nej je samo tau edina baja, ka menje vina pije lüstvo, liki tau tö, ka nej rdečo, bola samo bejlo pa rose fröče pijejo, gda je vročina. Baja je tau, ka v Kőszegu pa v Sopronu bejloga grauzdja je samo 10 procentov, rdečoga pa 90 procentov, če količino gledamo. Če bi tau še nej dojšlo, te še tau tö mantra pavre, ka dve leti nazaj na Alföldi je sploj dober pavv bejo pa tam na hektar 30 ton grauzdja pobarejo dola s trstov. V Železni županiji, v okolici Soprona so že radi, če deset ton leko dolapoberejo. Zavolo tau-ga iz Alfölda fal vino vozijo, za liter tristau, štiristau forintov prosijo, tak ka se nej trbej čüdivati, ka šopronsko vino je v bečki ostalo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Merklova pogovore s Šarcem označila za zelo dobre

Predsednik vlade Marjan Šarec se je na prvi dvostranski delovni obisk od prevzema premierskega položaja odpravil v Nemčijo k Angeli Merkel. Že pred odhodom v Berlin je povedal, da gre za spoznavni obisk, ki bo namenjen predvsem temu, da nemški kanclerki predstavi slovenska stališča in pričakovanja v prihodnje, ter dodal, da se slovenska zunanja politika ne spreminja.

Merklova je Slovenijo sicer pohvalila, da opravlja odlično delo pri varovanju zunanje schengenske meje, ponudila pa je tudi pomoč pri reševanju vprašanja meje med Slovenijo in Hrvaško. Kot je dejala, bi bil čas, da se ob vseh perečih vprašanjih reši tudi to. Po njenih besedah so odlični tudi dvostranski odnosi in gospodarsko sodelovanje. Menjava med Slovenijo in Nemčijo se je v zadnjih letih okrepila na skoraj 12 milijard evrov. Čeprav je Slovenija majhna država, pa je tolikšna menjava »zelo, zelo dobra«, je poudarila nemška kanclerka.

Pahor obiskal Etiopijo

Predsednik republike Borut Pahor se je mudil na tridnevnem uradnem obisku v Etiopiji in pri Afriški uniji (AU). Obisk je bil namenjen krepitvi političnih odnosov in iskanju novih gospodarskih priložnosti. Borut Pahor, ki ga je na obisku spremljala tudi gospodarska delegacija, se je srečal s predsednikom Komisije Afriške unije Mouso Fakijem Mahamatom in imel nagovor pred Odborom stalnih predstavnikov pri Afriški uniji. Obisk je potrdil vzajemni interes za poglobitev odnosov in gospodarskega sodelovanja ter krepitev vloge Slovenije v regiji, tudi v okviru skupne zunanje in varnostne politike EU in razvojnega sodelovanja.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

RAZLIČNA VRTNA DELA V BARVITI JESENI

Jeseni naravo obda mavrica živih rumenih, rdečih in oranžnih odtenkov, ki se lesketajo iz krošenj dreves in grmovnic. Jesenske barve pa objamejo tudi mnoge trajnice, ki nas razveseljujejo s svojimi barvitimi cvetovi, listi in stebli. Ob ugodnem toplem vremenu bomo lahko še nekaj časa nemoteno delali in uživali na vrtu.

Med najpomembnejša jesenska opravila na vrtu spadata spravilo pridelka in jesensko gnojenje, ki je pomembnejše od spomladanskega. Oktobra sadimo v zelenjavnem vrtu solate in stroke česna, ki spomladi hitro poženejo. V kleti poskrbimo za sadje in zelenjavo, da ne bosta preblizu skupaj, drugače bodo nekateri plodovi začeli hitro veneti in se gubati.

Zasaditev je odvisna od velikosti groba.

V zeliščnem vrtu moramo biti pozorni, ker so lovor, rožmarin in druge začimbe, posajene v posodah ali na prostem, občutljive za mraz. Odpornejša zelišča, ki rastejo na zeliščnem vrtničku, lahko delimo in jih presadimo na nova rastišča. Prav tako je zdaj čas za presajanje v lončke. Zelišča v lončkih še nekaj časa pustimo zunaj in jih tik pred zimo postavimo na okensko polico v kuhinji.

Ko drevju odpade listje, nastopi čas za sajenje sadnega drev-

Aranžma v belo-rumenem naredimo sami.

ja. Robidam jeseni porežemo stare poganjke, letošnje veje pa pritrdimo na žičnato oporo. V sadovnjaku in na vrtu je korist-

no, da v mirnih kotičkih pustimo kakšen kup vej, v katerih bodo lahko prezimovali ježi in druge koristne živali. Posodovke lahko v začetku meseca prekrivamo s filcem, ki jih bo varoval pred mrazom, sredi meseca pa jih že preselimo v svetlo prezimovališče. Po potrebi dolge veje porežemo.

V drevesnicah v začetku meseca poiščemo

rastline, ki imajo zanimivo obarvane jesenske liste, in jih vključimo v zasaditveni načrt domačega vrta. Ko z dreves odpade listje, lahko začnemo saditi listopadne okrasne grmovnice in vzpenjavke. Vzpenjavke sadimo ob ustrezno oporo. Jeseni presajamo vrtnice: tla dobro prerahljamo in na dno sadilne jame nasujemo humus. Sadike z golimi koreninami pred sajenjem za nekaj

ur namočimo v mešanico vode in zemlje. Posajene rastline do-

bro zalijemo.

Na grede in v korita, kjer so se pred kratkim bohotile poletne cvetlice, zdaj posadimo barvite dvoletnice (mačehe, marjetice), vresje in hebe, pred vhod pa lahko postavimo lončne krizanteme. Z zasajanjem rastlin v posode in korita lahko

Jesen je tu.

hitro poskrbimo za privlačnejšo podobo vhoda na vrt, teras, balkonov in okenskih polic. Ne pozabimo vmes posaditi spomladanskih čebulnic. Res je, da je na vrtovih še veliko zanimivih rastlin, ki žarijo s svojimi plodovi in pritegnejo pogled, vendar rastline, posajene v lepe posode, dajejo dodaten čar.

Trpežne trajnice, ki se močno razrastejo, presajamo na son-

ce, lahko pa tudi v delno senco. Sprva rastejo nekoliko počasneje, ko pa se dobro vrastejo, njihova rast eksplodira. Če jih želimo presaditi ali odstraniti z določenega mesta, moramo biti še posebno pazljivi, da v zemlji ne pozabimo kakšne majhne koreninice. Nekatere trajnice se razmnožujejo tudi z koreninskimi podtaknjenci, to pomeni, da lahko iz pozabljenega koščka korenine zraste nova rastlina. Velja pravilo, da trajnice, ki cvetijo spomladi, presajamo jeseni.

Vsako leto si postavljamo enako vprašanje. Kako grob, mesto zadnjega počitka, zasaditi in kaj postaviti na grob? Bomo ostali v ustaljenih tirnicah in kupili lončno krizantemo? Zasaditve in okrasitev groba so različne, glede na velikost groba, a dejstvo je, da želimo imeti vedno urejen in lepo zasajen grob in da ne bi imeli veliko dela z vzdrževanjem.

NAMIG

Letos naredimo cvetlično dekoracijo za grob sami. Vzamemo okroglo posodo in jo napolnimo s svežim vlažnim mahom. Vanjo postavimo belo vreso, rumeno mačehe, zeleno travo, gauterijo in mah, vmesen prostor pa zapolnimo z debelimi očiščenimi rozgami.

*Besedilo in fotografije:
Olga Varga*

Kapüstni den

V soboto, 14. oktobra, so v Šalovcaj že 16. paut pripravili Kapüstni den. Deset ekip, med njimi je bila tudi ekipa iz Sakalovec, je

pripravili ške eno ocenjevanje, zberali so najlepšo maskoto. Domanji ekipi iz Šalovec, stera je napravila gospodično iz zel-

iz zeldja. Tak kak je tau zadnja lejta navada, so člani Kulturno-umetniškega društva Budinci pokazali, kak se je in da sveta ribalo in klačilo zeldje.

Ške pred prireditvijo so sredi Šalovec slavnostno prejkдали nauvo pridobitev, turistično-prireditveni prostor Volčin. V prvi fazi je občina napravila ploščad, ribnik in sprehajalne poti (za tau so ponučali 90.000 evrov), v drugi fazi pa do po rečaj župana Iztoka Farteka napravili ške eno zidino, v sterog de iža za druženje lüstva in javni WC. Za ta dela do ponučali ške okauli 50.000 evrov. Novi turistično-prireditveni plac je ime daubo po rastlini dišeči volčin, steroga najdemo v grbi Občine Šalovci, po njem pa se zove tudi občinsko turistično društvo. Pouleg župana šalovske občine, je zbrane ob toj slavnostni priliki pozdravo tudi generalni konzul

Republike Slovenije v Monoštri Boris Jesih. V kulturnon programu sta se predstavila Sindi Lukašev in Sara Horvat iz Osnovne šole Šalovci, zaplesala pa je tudi folklorna skupina Zveze Slo-

FS Zveze Slovencev je nastopila na otvoritvi

küjalo segedin (székelykáposzta). Po oceni komisije je najboljši segedin sküjala ekipa iz Domanjševca, na drugom mestu je bila ekipa firme Cerop Puconci, na tretjen pa ekipa iz Dolenc. Pauleg tekmovalja v küjanji so

dja, se je tau najbolje pršikalo. Na Kapüstnom dnevi, steroga je ob pomauči domanje občine pripravilo Turistično društvo Dišeči volčin, so lidgé pauleg segedina koštavali rejtaše in ške dosta drugih dobrout, napravljenih

Sakalovska skupina je tö küjala na kapüstnom dnevi

vencev na Madžarskem Gornji Senik.

Silva Eöry
Kejpi: Biserka Bajzek

RAZGLEDNICA IZ MURSKÉ SOBOTE OB TREZINEM SEJMU

Konja ali govedo si lahko na Trezinem sejmu kupil le v obliki okusnih klobas. Sejem ima zelo

letojnji sejem so organizirali na prelep, sončen jesenski dan. Danilo se je že, ko smo pri Ve-

se stojnice razprostirale kar dva kilometra daleč. Ponujali so marsikaj: medenjake, posušeno sadje, razna žganja, suho robo, na žalost pa smo videli tudi ceneno plastično robo, recimo zavese iz

Porabci večinoma kupujemo v Murški Soboti.

Bila pa je bogata gostinska ponudba, na vsakih petdeset metrih bife ali kiosk s hrano in pijačo. Preteklo je kar pet ur, dokler smo

Zanimiv prizor s sejma

Orehov in suhega sadja je bilo na pretek

dolgo tradicijo, saj sem na svetovnem spletu našel porumenele strani nekdanjega časopisa iz leta 1942, v katerem piše, da se na leto prireja v kraju dvanajst sejmov, na katerih se prodaja tudi živina. Za enega od teh je dal župan kraja dovoljenje za 15. oktober, na dan Terezije. Sejem-ska tradicija je živa tudi danes,

rici prestopili državno mejo. V primernem tempu smo se pravočasno pripeljali do Sobote, le parkirišče smo iskali dalj časa, kar dolgo smo krožili, da smo v neki stranski ulici našli primeren prostor.

Bil je ponedeljek in delavnik, zato ni bilo velike gneče, in smo se kar sprehajali med prodajalci, saj so

plastike, ničvreden set nožev ali raznih plastičnih naprav. Cene so bile zelo podobne, le manjše razlike so bile. Kljub temu da se približuje dan mrtvih, ni bilo prave ponudbe sveč, le na treh-štirih stojnicah so ponujali sveče, ki jih

si napasli oči in tudi poizkusili nekaj specialitet.

»Trejzino senje« je bilo priložnost, da so se moje sopotnice srečale tudi z nekaj znanci, z njimi pokramljale, obujale spomine.

L.R.Horváth

... DO MADŽARSKE

Kazen zaradi segregacije

Sodišče v Egru je obsodilo vzdrževalca šole v kraju Gyöngyöspata, in sicer Center Klébelsberg, zaradi segregacije romskih učencev, ki jim je prisodilo 89 milijonov forintov odškodnine. V tej šoli so namreč že več let ločevali romske učence od neromskih in jih razporedili v ločene oddelke. Romske otroke so zastopali pravniki sklada »Možnost otrokom v neenakem položaju«, ki so ugotovili, da so otroke ločevali na osnovi narodnostne (etnične) pripadnosti, zaradi tega so bili zapostavljeni in trpeli škodo, ki bo vplivala na njihovo celotno življenje. Učenci v romskih oddelkih namreč niso bili deležni pouka enake kvalitete kot njihovi neromski vrstniki. Vsoto odškodnine so določili na podlagi prejšnjega primera, ko je sodišče odobrilo slepemu državljanu 500 tisoč forintov odškodnine, ker v nekem nakupovalnem centru niso pustili, da bi vstopil s psom vodnikom. Na tej podlagi so za vsako šolsko leto in za vsakega učenca zahtevali 500 tisoč forintov odškodnine, ki je skupaj znašala 143 milijonov forintov. Čeprav je sodba le prvostopenjska, je precedenčna, menijo pri skladu, kljub temu da vedo, da se bo obtožena stran pritožila.

Brezdomci ne smejo bivati na javnih prostorih

S 15. oktobrom je začel veljati sklep, po katerem je brezdomcem prepovedano bivati na javnih prostorih, se pravi po trgih, v parkih, v podhodih in na postajah metroja ali na železniških postajah. V državi naj bi bilo kakih 30 tisoč ljudi brez strehe nad glavo, večina jih živi v Budimpešti, toda socialni delavci pravijo, da jih je vse več tudi v podeželskih mestih in celo po vaseh, kjer si zavetišče najdejo v starih, zapuščenih gospodarskih poslopjih.

Državni sekretar za socialna vprašanja Attila Fülöp trdi, da gre za človekoljubno potezo, saj je v glavnem mestu zadosti zavetišč, da lahko brezdomci noči preživijo v zaprtih prostorih. Le da večina teh noči v t. i. zavetišča, saj kot pravijo, so jih v teh institucijah, ki so prenatrpane, že večkrat oropali ali so se tam okužili s kakšnim virusom. Po novem pravnem predpisu se bivanje na javnih prostorih šteje za prekršek, ki se lahko kaznuje z javnim delom, če brezdomec tega ne sprejme, lahko pride tudi v pripor.

DRUŽINSKO DREJVO

Jožef Bajzek na Gorenjem Seniki živejo, nejdaleč kraj od kulturnega dauma, po izi se Lonkin zovejo. Dosta pa dosta kilometrov so zopodli v svojem življenji, dapa nej pejški, liki z busom, zato ka so avtobusni šofer bili. Zdaj so zveksoga doma, zato ka so v penziji, dapa tau se nej trbej bojati, ka bi brezi dela bili. Delo si vsigdar najdejo, vsigdar nika štibrajo pa delajo, tak ka sem srečo emo, ka sem je prejšnji keden ranč doma zaodo.

- *Djožé, gnauk gda sva se pogučavala, te sem dja bola samo od tauga spitavo, kak je bilau, gda ste busšofer bili, zavolo tauga drügo od vas sem ranč nej zvedo. Še tau ne vej, gde ste se naraudili, gde ste gorrasli, pa tak mislim, zvün tauga še dosta drügoga tö nej.*

»Tü, v tau rami je gnauksvejta Emberšič družina živela, mi smo gnauksvejta tü Emberšičke bili, dapa tau je že vejn dvestau lejt nazaj bilau. Mati, ka so se tü v tau rami narodili na konci 1800. lejt, je mejla edno sestro, stera je v mladi lejtaj mrla. Sledkar se je oženila pa Sukiča je mejla za moža, dva mlajša ste mela, dapa pri nijj je eden tü mrau. Te pojep se je vönavčo za gozdarskoga inženira v Šoproni, po bojni je v Pešt odišo pa tam je mladi mrau. Zavolo tauga je te mati sama ostala, pa nekakoga iskala iz žlate, sto te ram prejkvzeme. Ge sem se tam vrkaj na brgej naraudo, ge sem v žlati biu pa te tak so oni name sé vzeli.«

- *Vi ste meli doma brata ali sestro?*

»Mi smo trgé bratje bili doma, ge sem šestdesetdrugoga leta sé prišo, gda sem dvadvajsti lejt star biu, potistim gda sem soldačijo dolazaslüžo. Te sem se tak oženo pa odtistoga mau tü živemo tak lopau. Prvin smo dosta delali, sploy pa te, gda je vse z rokauv trbelo, sledkar, gda smo že vsefele

mašine meli, te je že lakejšje bilau. Zdaj že samo malo delamo, zato ka stari smo gra-

Jožef Bajzek (Lonkin Djauži)

tali pa batažasti.«

- *Kak ste leko še doma delali te, gda ste busšofer bili?*

»Težko je bilau, te smo na mejsce tristau vör delali, tau je dosta bilau. Devetdesettretjoga pa štrtoga pa že samo stau-dvajsti vör trbelo, kak pa zaka že samo telko, tau ne vej.«

- *Kak ste vi busšofer gratali?*

»V Györi v kmetijski šauli sem se včiu, gda sem zgotauvo, te sem tam najšo delo, zato ka pri nas doma te še nej bilau tak naletja delo sprajti. Dočas ka sem tam delo, dočas sem tam napravo šofersko šaulo tö. Sledkar sem nazaj domau prišo, ka sem betežen grato, zato ka tisto delo, ka sem ga tam mogo delati, je mena nej pasalo. Tak sem se razhlado, ka dva mejsca pau sem v špitali biu. Pomalek, pomalek sem zato k seba prišo pa te doma sem začno

delo iskati kak šofer, samo težko je bilau delo najdti, zato ka sem nej emo prakso. Tak sem te k Voláni üšo, de sem sprvoga tovrnjake vozo, sledkar pa avtobus, kak so starejši v penzijo odišli. Ge sem rad delo, samo z lidami je žmetno delati pa v zimi, gda je velki snejg biu je nevarno bilau. Tistoga ipa še nej tak bilau kak zdaj, ka zimske gumine mam, te smo tašo še ranč nej poznali, taše znücane zadnje gumine

sem emo kak gledalo. Bilau tašo, ka v velkom snegej je bus poprejk stano na brgej, pa nej naprej, nej znak je nej üšo. Drügo nej bilau, avtobus se naprej pa znak malo šujc-

Plemiški grb družine, k steroy je cujslišala tetica tö

ko, lüstvo, stere sem proso, aj pomagajo, so prejdjen tau busa kaulak potisnili pa tak smo te nazaj dola z brga prišli.«

- *Tau sem gled, gda sem nut na dveri stauvo, ka dva špajerta mata v künji.*

»Zato ka vekši je kombajn, tisti dosta gej, menši pa bola šparaven, te menje drv nüce. V leti tauga maloga nalagamo, v zimi pa velkoga, steri cejlo centralno sagrejva.«

- *Nej je špajсно ednoma šofera, steri je vsigdar na pauti bejo, ka več nej trbej titi pa samo doma je?*

»Ka moremo, tak je, moremo se zahvaliti, ka te čas, ka sem vozo, nika se je nej zgodilo. Tiste lidi, ka sem je tapelo, vsigdar sem je zdrave nazaj pripelo, hvala Baugi, nikdar nika se je nej zgaidilo. Zdaj tak nika ne morem prajti, dobro je tak, kak je, samo telko, ka stari smo gratali, ka vejmo. Človek telko še dela, ka lada, samo vsigdar bola je nemočen.«

- *Mate kakšni kejp od tetice Emberšič, stera je v tau rami živela?*

»Mam več, ranč nej samo enga, tašoga tö, gde se njeni mauž tü vidi. Vidiš, te kejp, gde se ram vidi, više njega je Janezovi brejg, cejli brejg, nji-ve, vse se vidi, zato ka te je še nej bilau vse tak nutzaraške-no kak zdaj. V tau rami, gde zdaj mi živemo, je gnauksvejta bauta pa pošta tö bila, na pošti so tetica Embrešič delali kak poštaškinja, zato ka tau je njeni starišov bilau. Dapa v tau rami so meli edno sobo vödano za školnike tö, ka so v šauli včili, tak ka v tau rami je vsega vruga bilau.«

- *Gda se je režim spremeni, te je tau zidino država nej prejkvzela?*

»Nej, na srečo, če bi tak bilau, te bi ge zdaj nej tü biu. Dobro, tau sem tapravo, ka si me pito, samo ge tebi nika baukšo temo pokažam, tau

pogledni, ka ge mam.«

- *Ka je tau, kejp?*

»Nej, tau je nika drügo, tau je družinski grb (családi címer), zato ka več stau lejt

Tetica (Szukics Józsefné), stera je Djaužina k sebi vzela

nazaj, leta 1625 je družina Sohar grb dobila, ka so plemiči gratali. Tau sem ge tü v rami najšo, najprvin samo grb, potistim cejli vogrski prevod od tauga, ka sto je dau plemiški grb, koma, pa zaka. Najnaslejdne sem najšo eden velki papir, gde je družinsko drejvo namalano, tü leko dolaparšte vse imena od Martona Sohara, on je plemiški grb daubo, naprej cejlak do tetice Emberšič. Lek bi pravo, ka tau je naš družinski grb pa družinsko drejvo.«

Te je zato mejla tetica Emberšič bauto pa pošto, gnauksvejta je vaša družina irašnja bila pa vejn malo bola bogata tö kak drügi, zato ka večstau lejt nazaj plemiški grb dobila. Če tak gledamo, te grb vala tadale od generacije do generacije, cejlak do gnesden. Tau bi bilau dobro, če bi tau družinsko drejvo vönapisali tadale pa sebe bi tö goranapisali, zato ka leta 1908 je bilau slejdnjo ime gorazamerkano.

Karči Holec

»Madžarska košarka je v vzponu«

Sombotelska košarkarska ekipa Falco-Vulcano KC je v preteklih dveh sezonah dvakrat zaporedoma osvojila drugo mesto v madžarskem prvenstvu. Po odhodu uspešnega trenerja je strokovno vodenje moštva letos avgusta prevzel *Gašper Okorn* iz Slovenije, ki je v sezoni 2016/2017 s svojo ljubljansko ekipo Union Olimpija dosegel prvo mesto v slovenski ligi, pokalu in tudi superpokalu.

Ljubljanski strokovnjak je v svoji več kot dvajsetletni trenerski karieri deloval še v Litvi, Latviji, Kuvajtu in na Poljskem, po uspešni vrnitvi v domovino pa so ga leta 2017 izbrali za slovenskega trenerja leta.

Z novim prvim trenerjem ekipe Falco smo se pogovarjali na začetku letošnje sezone v sombotelski dvorani Arena Savaria.

- Gospod Okorn, kako vas je pot po vseh teh državah vodila v majhno madžarsko mesto?

»Danes je vse tako globalno, tudi v svetu košarkarskega športa. Nekoč sem že imel možnost, da bi prišel na Madžarsko, zdaj pa se je to uresničilo. Vse to je povezano tudi z mojim družinskim življenjem, moja žena in otroka živijo v tem trenutku namreč na Dunaju. Iskal sem izključno tako zaposlitev, da bi se lahko videval tudi z družino. Sombotel je ravno prava odločitev in takoj, ko sem dobil to možnost, sem vedel, da pridem na Madžarsko. Do tega trenutka sem maksimalno zadovoljen, zelo dobro se počutim tukaj. Upam le lahko, da bo tudi rezultat ekipe dovolj dober, da bom lahko čim dalj časa ostal.«

- Pred vami je velik izziv, ekipa Falco je namreč v zadnjih dveh sezonah dosegla lepe rezultate.

»Falco je bil v vrhu madžarske košarke, dvakrat je izgu-

bil finale. Stopil sem v precej velike čevlje, pričakovanja navijačev in tudi uprave so visoka. Konkretnih ciljev po določenih mestih sicer

Gašper Okorn želi, da bi tekma postala družabni dogodek

ni, je pa to vsekakor uvrstitev med štiri, v polfinale. Mislim, da je to dosegljivo, ampak ne bo šlo čez noč. Ekipa Falco je v zadnjih dveh sezonah imela nek kader, zdaj pa se je vse to spremenilo, od trenerja do igralcev. Takšne so bile okoliš-

nadomestiti, sem storil, čeprav je bila želja, naj ostane čim več ljudi iz prejšnje sezone. Določene stvari pa so bile take, da se to enostavno ni dalo izpeljati. Glede tega sam ne čutim nikakršnih pritiskov.«

- Ali sledite kakšni konkretni filozofiji pri vodenju moštva?

»Teh trenerskih filozofij je več, vsi pa potem na koncu približno isto stvar povemo: radi bi, da se igra neka kvalitetna obramba, preko le-te pa hitra košarka, ki je gledljiva. Imam

tudi svojo filozofijo, preveč časa pa bi bilo, da bi to razvil. V svoje delo sem zaljubljen in sem hvaležen iz dneva v dan, da lahko počnem to, kar imam rad. To ni samo moj hobi, temveč tudi moja služba, od katere lahko zgledno živim. Tudi glede tega nisem

košarki. V Sombotelu so košarkarske tekme lepo obiskane.

»Slišal sem, da je tukajšnja dvorana precej polna. Navijači se spoznajo na košarko in imajo visoka pričakovanja. Znajo tudi bodriti svoje moštvo. Navdušen sem nad tem, da je bila že na prijateljski tekmi pred sezono dvorana do polovice zasedena. To je bilo zame velikansko presenečenje. Želim si, da bi bila dvorana čim bolj polna, ker to nam tudi daje veter v hrbet. Zavedam pa se, da imajo navijači veliko moč v tem mestu, to sem slišal že od predhodnikov. Mi z ekipo nismo zaradi sebe, temveč za ljudi. Tekma naj bo družabni dogodek v soboto zvečer, naj se tukaj nekaj dogaja, ljudje naj govorijo o njej, naj bo zajeta v nek širši družbeni kontekst. Naj ne gre izključno za šport, kjer se pet ljudi proti petim drugim podi za žogo samo zaradi lastnih stvari.«

- Zaradi lanskoletnega uspeha Slovenije na Eurobasketu je košarka postala neke vrste nacionalni šport. Kako pa vidite mesto madžarske košarke v Evropi?

»Madžarska košarka je v vzponu. Infrastruktura je odlična, finančni pogoji prav tako, vlada red in disciplina. Ljudje hodijo na tekme, medijsko je košarka pokrita. Reprezentančna košarka je v porastu, lansko leto je bila Madžarska udeleženka Eurobasketa, v letošnjih kvalifikacijah za svetovno prvenstvo imajo še povsem odprte karte. To bi bil gromozanski met za Madžarsko in edina stvar, ki jo morajo v nasle-

dnjih letih dodati, je delo z mladimi. Imajo bazo, imajo mesta, ki so povsem košarkarska, zdaj je potrebno samo kvalitetno delo prenesti na mlade, da bi dobili dovolj zanimivih madžarskih košarkarjev. Mislim, da se to da - ne čez noč - ampak z vztrajnim delom v roku 5 do 10 let dvigniti na neverjetno višji nivo. Potrebno pa je tudi izsolati trenerje in za začetek morda pripeljati koga iz tujine, da ne bi bila madžarska košarka odvisna samo od tujcev. Po drugi strani je za Slovenijo lanskoletno zlato iz evropskega prvenstva vsekakor zgodovinski uspeh, s katerim težko primerjamo kar koli drugega. Vendar, roko na srce, slovenska košarka - predvsem klubska - je že kar nekaj časa v hudem padcu. Slovenska prva liga ni zanimiva za ljudi in medije, finančna moč je izredno slaba, tako - razen nekaterih klubov - tudi infrastruktura. Slabša se tudi delo z mladimi, zato mislim, da je v tem trenutku Slovenija v precej slabšem položaju kot pa Madžarska.«

- V svoji karieri ste v Sloveniji dosegli največ, kar lahko doseže klubski trener. Kako naprejš?

»Neverjetno dobro se počutim tukaj, vseč mi je samo mesto. Razmišljam tako, kakor da bi ostal tukaj več let. Po drugi strani pa imam kovčke pripravljene, kakor da moram jutri oditi. Takšen je naš poklic. Upam, da me pot še vodi po kakšnih drugih deželah, nikoli ne reci nikoli. Slovenija pa je moj dom, Olimpija moj klub. Tja se bom vedno vračal, vrata mi niso zaprta. S tem pa, kar sem kot trener osvojil v Sloveniji, sem predvsem zadovoljil svoje lastne želje in sanje. Zato gledam v prihodnost precej neobremenjeno.«

-dm-

Ekipa Falco-Vulcano KC je namenjena v sam vrh madžarske košarke

čine, potrebno bo tudi malo potrpežljivosti.«

- Ali so vam izrazili kakšne želje pri sestavi ekipe?

»Dali so mi povsem proste roke. Kar je bilo potrebno

pod nekim pritiskom ali pa obremenjen. Poskušam uživati, spoznavam nove kraje in to me osebno izpopolnjuje.«

- Govorili ste o gledalji

stvar, ki jo morajo v nasle-

MURSKA SOBOTA – SREDI SVETA

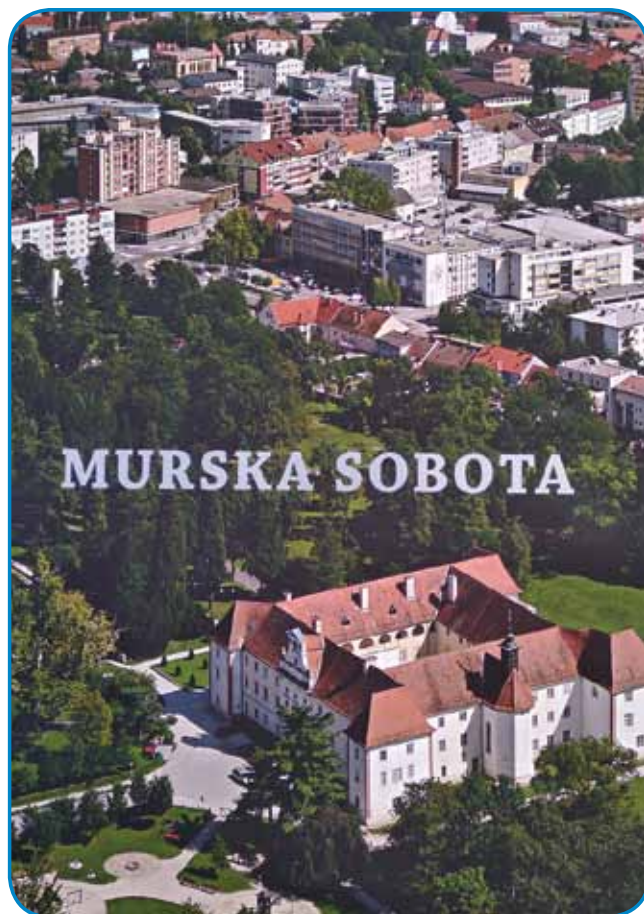
Kar nekaj let so trajale priprave na izid nove monografije o Mestni občini Murska Sobota. Z rahlo nestrpnostjo smo dočakali predstavitev, ki je bila v Pokrajinski in študijski knjižnici 17. oktobra, na spominjski dan MO Murska Sobota. Za zamik natisa so se odločili zaradi vključitve fotografij, na katerih so pomembne novosti v razvoju mesta, denimo paviljon Expano – doživetje Pomurja, v katerem zdaj urejajo notranjost, obnovljen spomenik na Trgu zmage, Trubarjev drevored s ploščadjo.

Urednica monografije je Brigita Bavčar, ki je izbrala tudi odlomke iz literarnih del, ki omenjajo Mursko Soboto, avtorica teksta je Metka Fujs, večino fotografij je prispeval Lado Klar, likovna zasnova in grafično oblikovanje je delo Sandija Črveka, za tehnično ureditev je poskrbel Dušan Antolin, natisnili so 2 tisoč izvodov, prodajna cena je 40 evrov, monografija pa je primerna tudi za priložnostna darila. Vsi teksti so prevedeni prav tako v angleški jezik.

Ne glede čigava je, je odlična ideja objava za začetek, pred slikovnim in tekstovnim delom, dvostranske barvne fotografije dveh čebelic, ki nabirata med na cvetoči sončnici. *Sredi sveta, Prihajanja in odhajanja, O imenu, Grad in mestni park, Sobivanje veroizpovedi, Stolnica sv. Nikolaja, Evangeličanska cerkev, Murska Sobota – mesto, Med secesijo, modernizmom in sodobno ustvarjalnostjo, Na soboških trgih, Literatura in likovna umetnost, Sejmi in kulinarika, V zelenem objektu, Fazanerija – šport in rekreacija, Mestno pokopališče, Gospodarstvo, V okolici, Dvorec Rakičan, Reka Mura, Expano – Doživetje Pomurja ter Mesto in primestna naselja*, so vsebine v besedi in fotografiji na 205 straneh velikega formata Monografije *Murska Sobota – sredi sveta*.

Murska Sobota se z imenom *Murazombata* v virih prvič omenja 16. julija 1348 kot kraj ob glavni cesti, ki povezuje nemške dežele z notranjostjo madžarskega kraljestva. Tukaj se je cesta od nemških vrat

fotografijo nekdanjega vlaka s parno lokomotivo in odlomkom iz romana Milana Vincetiča *Luna na mesecu*, kjer piše o slovesu Goričancev od prvega vlaka: „*Zbougón, zbougón, mariška, tou zadnji je*

razdelila na del, ki se je usmeril proti severovzhodu, in del, ki je vodil skozi Rakičan proti Lendavi in naprej proti jugovzhodu. Starodavne cestne povezave so bile Murski Soboti stoletja njeno okno v svet, tako kot je to danes avtocesta, ki v osi Lisbona – Kijev seka nekdanje povezave in utira nove poti. Železnica je Mursko Soboto s središčem tedanje države Budimpešto povezala leta 1907, z Ljubljano, središčem Slovenije, pa leta 1924, kmalu za tem, ko je bil zgrajen prvi most čez Muro. Do tedaj so ljudje za premostitev reke uporabljali brode, kot je današnji, ki vozi med Krogom na levi in Hrastje – Moto na desni strani Mure. Popotnik je Mursko Soboto nekoč videl kot kraj med koruznimi polji prekmurske ravnice. Ta del teksta je opremljen tudi s

sloboud, zdaj slednjič dojz Goričkoga, me pelaš v Soboto.“

Murska Sobota ima tudi veliko prijateljev in zna ta prijateljstva vzdrževati, ker so del nje same in njene dolge zgodovine. Tako prijateljuje z Ingolstadtom, kjer je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja delalo večje število Prekmurcev, Betlehemom v Pensilvaniji v ZDA, kamor so se izseljevali Prekmurci, s Paračinom v Srbiji, Körmendom na Madžarskem in še drugimi. Zanimive so zgodbe o prihajanju in odhajanju, kajti priseljevanje se ne dogaja samo v sodobnem času, ampak je del človekovega iskanja boljšega življenja. Prve sledi poselitve so na arheoloških najdiščih na južnem obrobju Murske Sobote pustili pripadniki kulturne skupine poljedelcev,

ki je tu živela okoli leta 4400 pred našim štetjem.

O imenu mesta Metka Fujs tudi piše, da ima Murska Sobota sedanjo obliko vsaj od prvega ohranjenega zapisa v 14. stoletju, iz preteklosti pa so znana tudi poimenovanja Belmura in Olsnitz, v jožefinski vojaški izmeri iz leta 1767 pa tudi Mura-Szombat. Mestna značilnost je tudi grad, ki v svoji renesančni zasnovi izvira iz 16. stoletja. Srednjeveški grad z imenom Bel Mura pa naj bi bil tu že leta 1255. Zdaj je grad skupaj s parkom pomembno središče kulturnega in družabnega dogajanja v mestu. V njem ima od leta 1956 prostore regionalni Pomurski muzej, ki ponuja na ogled stalno razstavo o življenju ljudi ob Muri od naselitve do danes, Kološev kabinet umetniške fotografije in stalno razstavo portretov slovenskih impresionistov Draga Tršarja.

V sobivanju veroizpovedi je podrobno predstavljeno versko življenje, tudi ustanovitev škofije leta 2006, ustanovitev evangeličanskega seniorata leta 1922 in organiziranost binkošne cerkve od leta 1933, židovska sinagoga je bila blagoslovljena leta 1908 in po drugi svetovni vojni porušena. Posebno poglavje ima Murska Sobota kot mesto, s pogledom v preteklost, opisom sedanosti in tudi o načrtih. Prebiramo informacije o kulturi, likovni umetnosti, o Galeriji, ki je bila ustanovljena leta 1965 kot Paviljon arhitekta Novaka. Zdaj deluje kot regionalni muzej sodobne umetnosti, ki hrani stalno likovno zbirko in pripravlja občasne razstave domačih in tujih umetnikov, povezane s posebnimi programi za otroke in odrasle. Galerija Murska Sobota velja za enega najbolj prepoznavnih likovnih prostorov v Sloveniji. Ob Galeriji je tudi Pokrajinska in študijska knjižnica, ki je bila ustanovljena kot ljudska

knjižnica leta 1946. Iz kulturnega življenja še, da je po mnenju literarnih zgodovinarjev Murska Sobota za Ljubljano in Mariborom najbolj literarno slovensko mesto. Kaj so o mestu pisali pesniki in pisatelji Milan Vincetič, Suzana Tratnik, Branko Šömen, Štefan Kardoš, Vladimir P. Štefanec, Dušan Šarotar, Bea Baboš Logar in Feri Lainšček, je objavljeno v odlomkih iz njihovih del.

Monografijo zaključuje poglavje *Expano – doživetje Pomurje*, eden pomembnejših projektov sedanjega župana Aleksandra Jevška. *Expano* je ogródje paviljona Slovenije na svetovni razstavi Expo v Milanu leta 2015 in ga je mestna občina dobila v upravljanje. Ob paviljonu urejajo nekdanjo gramoznico, ki se z novimi vsebinami spreminja v Soboško jezero. Tu so se Murski Soboti odprla nova vrata v svet in Murske Sobote svetu. Dala so ji novo samozavest odprtega, aktivnega, prijaznega upravnega, gospodarskega, kulturnega, izobraževalnega in športnega središča Pomurja, tik ob evropski avtocestni povezavi. V paviljonu je tudi točka srečevanj, kjer se pomursko gospodarstvo povezuje s svetom ter predstavlja svoje naložbene in poslovne priložnosti.

Dobili smo torej obsežno monografijo Mestne občine Murska Sobota, ki postaja eno prepoznavnejših mest v Sloveniji in je znana tudi marsikje na tujem, zlasti v sosednjih državah. Kdor bo monografijo vzel v roke, jo pregledal in prebral tekst, mu bo marsikaj všeč in zagotovo se mu bodo porodile pripombe. Toda tako je pri vseh tovrstnih in drugih knjigah. Zato velja zgolj zaključiti, da je še kako prav, da je MO Murska Sobota poskrbela za natis sodobne monografije, ki je lahko v ponos založnici in avtorjem.

Ernest Ružič

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

PETEK, 26.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.10 Duhovni utrip, 16.30 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Puja Pepa: Pepin cirkus, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Med valovi, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Na razpotju, ameriški film, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

PETEK, 26.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.10 Sledi: Dvorec Novo Celje in Črna dama, dokumentarna oddaja TV Maribor, 8.35 Bleščica, oddaja o modi, 9.05 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.10 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.35 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.00 Migaj raje z nami, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.05 Otroški program: Op! 20.05 Razglasitev vojne, francoski film, 21.50 Zvezdana, 22.30 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 23.30 Vikend paket, 0.55 Ukane po kanadsko: Vreme, razvedrilna oddaja, 1.25 Videotrak, 2.30 Zabavni kanal, 5.20 Videotrak

SOBOTA, 27.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Nataša Tič Ralijan, 11.35 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.35 Med odmorom: Na gasilskem drogu; Škatla za najdene predmete, avstralska otroška nanizanka, 15.00 Ambienti, 15.35 Profil, 16.10 Japonska z Joanno Lumley, britanska dokumentarna serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Slovenska narečja: Rovtarska narečna skupina, izobraževalno-dokumentarna serija, 17.50 Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost, 18.25 Ozare, 18.30 Kalimero: Špagetni zaplet, risanka, 18.45 Čebelice: Mali medo, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Vse je mogoče, 21.50 Mame (II.), slovenska nanizanka, 22.15 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Bravo!, koprodukcijski film, 0.35 Profil, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.30 Info-kanal

SOBOTA, 27.10.2018, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 8.50 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 9.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 11.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 12.10 Med valovi, 12.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 14.10 Zgodba Ljubljanskega maratona, dokumentarni film, 15.15 Kraljevi variete 2016, 17.25 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.30 Življenje brez mladosti: Pričevanje Staneta Kirna, dokumentarni film, 19.20 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 19.30 Čist zares: Modna revija, mladinska dokumentarna serija, 20.05 Kitajska sestavljanke, koprodukcijski film, 22.05 Televizijski klub, 22.55 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 23.55 Ukane po kanadsko: Prijatelji, razvedrilna oddaja, 0.20 Kraljevi variete 2016, 2.40 Videotrak, 3.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja,

NEDELJA, 28.10.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.05 Govoreči Tom in prijatelji: Noč čarovnic, risanka, 10.15 Kozmo: Lov za zakladom, belgijska otroška nanizanka, 10.45 Priluhnimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.05 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 15.05 Vinetu 2, nemška miniserija, 16.50 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Bacek Jon: Pošast, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.05 Zaključna prireditve 53. Festivala Borštnikovega srečanja, 21.25 Z Mišo..., 22.15 Poročila, Šport, Vreme, 22.40 Čistilci, koprodukcijski dokumentarni film, 0.05 Sozvočje svetov - Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Zr-

calo tedna, Šport, Vreme, 1.45 Info-kanal

NEDELJA, 28.10.2018, II. spored TVS

6.15 Duhovni utrip, 6.30 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 7.05 Slastna kuhinja: Telečji medaljoni z borovničevo omako in s prilogo iz mešanega riža, 7.35 Slovenska narečja: Rovtarska narečna skupina, izobraževalno-dokumentarna serija, 8.15 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 9.10 Žogarija, 9.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 11.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.55 Zvezdana, 12.50 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 14.25 Svetovni popotnik: Kolonialna Avstralija, 15.45 Nogomet - državno prvenstvo: Domžale: Gorica, 14. kolo, 18.20 Rokomet - kvalifikacije za EP 2020 (M), 20.00 Zrebanje Lota, 20.10 Sinji planet II: Naš sinji planet, britanska dokumentarna serija, 21.10 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 21.40 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 22.35 Ambienti, 23.05 Avtomobilnost, 23.35 Bleščica, oddaja o modi, 0.10 Vse je mogoče, 2.05 Videotrak, 3.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 4.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 5.20 Videotrak

PONEDELJEK, 29.10.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost, 10.40 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Panoptikum: Mladinska literatura, 14.25 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.35 Osmi dan, 16.05 Z glasbo in s plesom: Koroška poje 2013 - 60 let Krščanske kulturne zveze, 16.30 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Osvežilna fronta: Devišstvo, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji, risanka, 18.10 Lili in Čarni zaliv, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Platforma, 23.30 Glasbeni večer, 0.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.30 Info-kanal

PONEDELJEK, 29.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 10.05 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.10 Halo TV, 11.45 Dobro jutro, 14.10 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.15 Avtomobilnost, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Otroški počitniški program: Op! 20.00 Svetovni popotnik: Po sledeh umetnikov na Rivieri, 21.00 Morilec z jezera, francoska nadaljevanka, 22.05 Koga napasti zdaj, ameriška dokumentarna oddaja, 0.05 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 1.10 Videotrak, 2.15 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 30.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Etični dokazi monoteizma, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.30 Kino Fokus, 14.45 City folk - Obrazi mest: Ljubljana, dokumentarna oddaja, 15.30 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.10 Žvenkci: Valček koki Ropotke, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 20.55 Savdov dvor, britanska dokumentarna serija, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Pričevalci: Mici Papež, Jožef in Antonija Butala, 1.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

TOREK, 30.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 10.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.00 Halo TV, 11.35 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 12.20 Dobro jutro, 14.30 Vse je mogoče, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Adrenalinci: Rafting, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.20 Opus 1, plesna miniaturna 2014: Liu, 19.35 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 20.00 Reformacija - evropska sveta vojna, britanska dokumentarna oddaja, 20.55 Prava ideja, 21.35 Akcent, 22.30 Goljufija (II.),

OD 26. OKTOBRA DO 1. NEVEMBRA

danska nadaljevanka, 23.40 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 0.40 Videotrak, 1.45 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SREDA, 31.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.55 Komorni ansambel Slovenicum - Bach & sinovi, C. P. E. Bach, 7.50 Trubar in glasba, 8.35 Močne korenine, navdih za prihodnost, dok. oddaja, 9.00 Protestantizem, dokumentarni film, 10.00 Prenos evangelijskega bogoslužja ob dnevu reformacije iz Puconcev, 10.55 Vem!, kviz, 11.40 Slastna kuhinja: Delfinka, 11.55 Platforma, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Z Mišo..., 14.30 Duhovni utrip, 15.05 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Če bomo imeli srečo, bomo vsi stari, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.45 Kulturne miniaturne: Najnesrečnejši srečnik, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Slovenski parlament - galerija kamna, 18.05 Trobka in Skok: Trd oreh, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Rudar, slovenski film, 21.50 Življenje pred kamero, dokumentarna oddaja, 22.25 Poročila, Šport, Vreme, 22.50 Sveto in svet: Praznik verske strpnosti, 23.50 Če bomo imeli srečo, bomo vsi stari, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, 1.20 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 1.45 Info-kanal

SREDA, 31.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 10.00 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.05 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 11.35 Žogarija, 12.20 Halo TV, 13.15 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 14.20 10 domačih, 14.50 Alpe-Donava-Jadran, 15.30 Vikend paket, 16.50 Ambienti, 17.40 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Ribič Pepe: O pretepačih, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Vetrnica: Ea se zabava na karnevalu, 19.25 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 19.50 Zrebanje Lota, 20.05 Novi Chopin: Danil Trifonov in Mihail Pletnjov, glasbeno dokumentarna oddaja, 21.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Goran Šarac, 22.00 Bleščica, oddaja o modi, 22.35 Banda punc, francoski film, 0.30 Videotrak, 1.35 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

ČETRTEK, 01.11.2018, I. spored TVS

6.00 Dnevnikov izbor, 6.30 G. Verdi: Requiem, solisti, zbori, Simfoniki RTVS in Marko Munih, 8.05 Luka Šulić igra temo iz filma Schindlerjev seznam, 8.10 Pa se sliši ... Slovenski oktet, 8.40 Če bomo imeli srečo, bomo vsi stari, izobraževalno-svetovalna oddaja, 9.25 Memento mori, dokumentarni film, 10.20 Pesem morja, irski animirani film za otroke, 11.55 Vem!, kviz, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Akcent, 14.35 Slovenci v Italiji, 15.05 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.55 Prava ideja, 16.30 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Varuhi templja, dokumentarni film, 17.45 Kulturne miniaturne: Pogrebi v belem, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Predjamski zaklad, 18.05 Mala kraljčina: Hočem nove sani!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 20.05 Okus življenja, koprodukcijski film, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Votla krona (II.): Vojna dveh rož: Rihard III., britanska nadaljevanka, 23.15 Empatija, ti in jaz, francoska dokumentarna oddaja, 0.10 Varuhi templja, dokumentarni film, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, 1.40 Dnevnikov izbor, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

ČETRTEK, 01.11.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 10.15 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.25 Med valovi, 12.10 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.50 Slastna kuhinja: Delfinka, 13.20 Ilirske province, dokumentarni film, 14.25 Televizijski klub: Sobivanje z živalmi, 15.35 Gutenberg - najslavnejši tiskar vseh časov, francoska dokumentarna oddaja, 17.05 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.00 Življenje pred kamero, dokumentarna oddaja, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Otroški program: Op! 19.35 Skrivnostni Kjoto, japonska serija, 20.00 Naravna čudesa Zemlje (I): Živa čudesa, britanska dokumentarna serija, 20.55 Avtomobilnost, 21.30 Gosford Park, koprodukcijski film, 23.50 Umor, je napisala (VIII.), ameriška nanizanka, 0.50 Klavirska glasba Janka Ravnika s pianisti Akademije za glasbo, 1.20 Videotrak, 2.25 Zabavni kanal, 5.15 Videotrak

Zveza Slovencev na Madžarskem vas vljudo vabi na proslavo ob **80. OBLETNICI** delovanja **MePZ Avgust Pavel ZSM Gornji Senik**. Ob jubileju se bo odvijal slavnostni koncert, ki bo **10. novembra 2018, ob 16. uri** v kulturnem domu na Gornjem Seniku.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége tisztelettel meghívja Önt a **MSZSZ felsőszőlőnői Pável Ágoston Vegyeskar 80. évfordulója** alkalmából rendezendő ünnepségre. Ez alkalomból ünnepi koncertre kerül sor **2018. november 10-én 16. órákor** a felsőszőlőnői Kultúrházban.

Ob jubilanitih nastopajo še:

Učenci DOŠ Gornji Senik

Komorni zbor ZSM Monošter

Pevska skupina »Somboteltske spominčice«

MPZ Vidovo iz Šentvida pri Slični

A koncerten fellépnek:

a felsőszőlőnői Kétnyelvű Általános Iskola tanulói

a MSZSZ szentgotthárdi Kamarakórusa

a Szombathelyi Nefelejcs népdalkör

a Šentvidi Vidovo Férlikar

Szeretnéd rendezett és sikerorientált környezetben dolgozni? Mi bővítjük csapatunkat... Vállalod az új kihívásokat, az új kapcsolatokat, s keress jól.

Egy fiatal és csapat fészkegeti új és még ismeretlen határait.

A KOMPAS SHOP Šentilj (Szlovénia)

eladót keres.

Mit várunk el:

- hogy a csapat többi tagjával közösen jól működtesse az üzletet,
- hogy rendelkezzen megfelelő német nyelvtudással,
- hogy legyen pozitív gondolkodású és kedves,
- tudjon tanácsot adni a vásárlónak,
- hogy legyen rugalmas, ne okozzon neki gondot a műszakbeosztás illetve a hétvégi munka.

Mit nyújtunk:

- állandó havi bért, melyet megfelelő munkavégzés esetén kiegészíthetsz,
- továbbképzési lehetőséget és karrier-építést,
- dinamikus és mozgalmas munkahelyet,
- teljes munkaidőre vonatkozó munkaszerződést.

Jelentkezz minél előbb a zaposlitez@k-s.si, a jelentkezésre ne felejtetd el ráírn »Prodajalec Šentilj«.

Szlovén nyelvtudás előny, de nem feltétel.

MINONYÁJAN ÁTLÉPJÜK NÉHA A HATÁROKAT, CSATLAKOZZ HOZZÁNK!

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtak
Založnik:

Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov založnika in uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1.;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@gmail.com

ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75

11747068 20019127 00000000,

SWIFT koda: OTPVHUHB

INTERAKTIVNA RAZSTAVA V MONOŠTRU

V organizaciji mestne knjižnice je prejšnji konec tedna prispel v Monošter avtobus s potujočo interaktivno razstavo o pesniku Jánosu Aranyu, ki si jo je ogledalo kakih osemsto obiskovalcev. Razstavo je pripravil Muzej književnosti Petőfi iz Budimpešte. Sodelavec muzeja Ferenc Sipos nam je povedal, da je razstava v zadnjem letu gostovala v več sto naseljih po Madžarskem in tudi v zamejstvu.

L.R. Horváth

OBLETNICA USTANOVITVE LOVSKE DRUŽINE NA DOLNJEM SENIKU

35. obletnico ustanovitve je praznovala Lovska družina Tromejnik na Dolnjem Seniku. Župnik Tibor Tóth je blagoslovil spominsko ploščo, na katero so napisali imena in priimke vseh sedaj živčih in pokojnih lovcev družine. Lovska družina ima svoja lovišča na območju Monoštra, Števanovcev, Andovcev, Verice-Ritkarovcev, Gornjega in Dolnjega Senika ter Sakalovcev.

Na sliki: Najlepša trofeja na razstavi

L.R.H.

porabje.hu